

๘. มนสิการลักษณะปัญหา ๘

พระราชชาตรีถามว่า "พระผู้เป็นเจ้าของเจ้า มนสิการมีลักษณะอย่างไร, ปัญญามีลักษณะอย่างไร?"

พระเถระเจ้าทูลตอบว่า "มนสิการมีลักษณะยกขึ้น, ปัญญามีลักษณะตัด."

ร. "มนสิการมีลักษณะยกขึ้น เป็นอย่างไร, ปัญญามีลักษณะตัดเป็นอย่างไร, ขอพระผู้เป็นเจ้าของเจ้าจงอุปมาให้ข้าพเจ้าฟัง?"

ธ. "มหाराช พระองค์ทรงรู้จักคนเกี่ยวข้าวหรือ?"

ร. "ข้าพเจ้ารู้จักสิ พระผู้เป็นเจ้าของเจ้า."

ธ. "เขาเกี่ยวข้าวกันอย่างไร?"

ร. "เขาจับกำข้าวด้วยมือข้างซ้ายเข้า จับเคียวด้วยมือข้างขวา แล้วก็ตัดกำข้าวนั้นด้วยเคียว."

ธ. "ข้อนี้มีอุปมาฉันใด; พระโยคาวจร (ผู้บำเพ็ญเพียร) คุมใจไว้ด้วยมนสิการแล้ว ตัดกิเลสเสียด้วยปัญญา ข้อนี้ก็เหมือนอุปมานั้น."

ร. "พระผู้เป็นเจ้าของเจ้าช่างฉลาดจริง ๆ."